

Opinie Deloitte România | Prețul istoric negativ al petrolului: implicații pentru România

Ziua de ieri a reprezentat un șoc pentru industria petrolului, pentru prima data în istorie barilul fiind tranzacționat la valori negative în Statele Unite ale Americii. Tipul de țiței West Texas Intermediate (WTI) a fost tranzacționat și la -40.32 USD/baril, în comparație cu o valoare de 18.27 USD/baril înregistrată vineri.

Constrânși de scăderea cererii de produse petroliere cauzate de criza medicală, dar și de indisponibilitatea sau tendințele speculative legate de spațiile de stocare, producătorii și traderii au preferat să vândă în pierdere deoarece oprirea producției de țiței durează și, uneori, nu se poate realiza fără asumarea riscului de scădere ulterioară de productivitate. O sondă oprită prezintă riscul ca la repornire să nu mai producă la fel.

Pentru a ajuta industria de profil care întreține un număr de important de locuri de muncă, dar și simțind o oportunitate de afaceri, președintele SUA Donald Trump a anunțat că americanii își vor completa rezervele strategice de țiței. Paradoxal, toată această situație vine pe fondul acordului între OPEC și Rusia, mediat de SUA, cu privire la reducerea cotelor de producție, acord care, deocamdată, nu produce rezultatele așteptate. Ca în orice criză, în timp ce companiile de upstream (producție) și downstream (vânzare) se confruntă cu probleme grave, cele de midstream (stocare și transport) înfloresc, fiind, alături de Amazon, de Netflix și de companiile medicale, printre preferatele investitorilor la burse.

Consecințele acestei situații pentru România diferă de la o categorie la alta. Pentru consumatori, în special pentru transportatori, acest colaps al prețurilor pare un câștig pe termen scurt, de care nu se pot bucura, însă, din cauza reducerii masive de activitate generate de criza medicală. Pe termen lung, dacă această situație va genera falimente și abandonări de producție în industria de petrol, acest lucru nu va ajuta la perspectivele de preț, adică nici consumatorii nu vor avea de câștigat.

Pentru stat, nu este o veste bună deloc, deoarece în industria de petrol din România își desfășoară activitatea, încă, zeci de mii de oameni. În plus, bugetul de stat va fi afectat de plata redevențelor, taxelor și accizelor generate de scăderea de cotație, consum și, eventual, producție.

Pentru industrie, situația este foarte îngrijorătoare. Pe zona de producție, în România sunt în operare câmpuri de petrol mici ca productivitate, cu un număr ridicat de sonde și un cost de producție semnificativ mai mare decât media internațională. Acest tip de producție este primul lovit de o scădere de preț masivă pe termen lung. Pe partea de rafinare, nu suntem deocamdată afectați grav datorită hazardului: rafinaria Petromidia a fost închisă pentru revizie generală încă de la mijlocul lunii martie. Chiar și așa, pe fondul scaderii masive de consum, celelalte două

mari rafinarii (Petrobrazii și Petrotel) au început să se confrunte deja cu probleme de funcționare. Dacă Petromidia își termina revizia la timp și pornește la 1 mai, situația se va complica și mai mult. Statul poate ajuta cu adevărat industria locală de rafinare și consumatorii în același timp, reducând cotele obligatorii de biocarburanți care provin din import. Adică, în loc să importăm biocarburanți, am putea înlocui, provizoriu, molecula de biocarburant cu cea de benzină. În felul acesta am reduce riscul opririi activității la rafinării și intrării oamenilor în șomaj tehnic, în prezent acestea operând aproape de limita minimă de funcționare (aproximativ două treimi din capacitate). Și consumatorii ar ieși în câștig, pentru că nu vor mai plăti biocarburanții din import, care nu aduc beneficii certe nici din perspectiva protejării mediului și sunt mai scumpi decât combustibilii clasici produși în rafinăriile din România. Măsura reducerii cotei de biocarburant doar în cazul unei probleme cu aprovizionarea din import, adoptată deja de autorități, nu ajută decât accidental sectorul local de rafinare.

Ca în orice situație dificilă, există și oportunități. Oil Terminal, compania care administrează capacități importante de stocare la Constanța, ar putea deveni una dintre companiile energetice din România ce ar putea profita cel mai mult de pe urma crizei actuale. O creștere a tarifelor de stocare pentru țiței și produse petroliere, transparentizarea capacităților disponibile și punerea rapidă în funcțiune a cât mai multor capacități ar putea crește semnificativ veniturile și profitabilitatea Oil Terminal, o companie cu acționariat diversificat, listată pe Bursa de Valori București. O oportunitate teoretică ar putea fi și pentru stat. Există capacitate de stocare și la agenția națională care administrează rezervele de stat. Îmi este însă greu să cred că administrația noastră ar putea lua în calcul să facă ce a făcut Donald Trump în SUA, adică să cumpere țiței ieftin, să îl depoziteze și apoi, eventual, să îl vândă în perioade mai favorabile. De ani buni, astfel de strategii nu sunt implementate în țara noastră din lipsa de viziune antreprenorială în administrație.

Razvan Nicolescu este partener în cadrul Deloitte Europa Centrală, fiind coordonatorul practicii de energie și resurse minerale. În perioada 2009-2015 s-a aflat la conducerea Agenției Europene de Reglementare în Energie.